І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

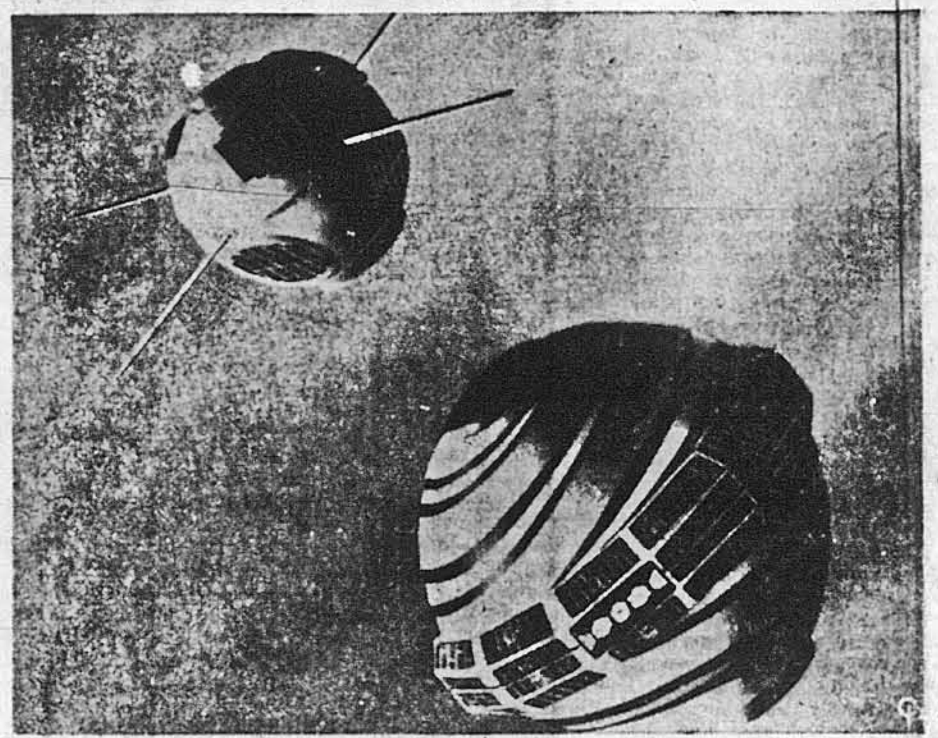
СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 120. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 24-го ЧЕРВНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 24, 1960 No. 120. VOL. LXVII.

ЗДА ОДНОЮ РАКЕТОЮ ВИПУСТИЛИ ДВА ШТУЧНІ САТЕЛІТИ

ОДИН МАЄ ЗБИРАТИ ДАНІ ДЛЯ МОРЕПЛАВСТВА, А ІНШИЙ ДОСЛІДЖУВАТИ СОНЯШНУ РАДІЯЦІЮ

Малюнок солярного радіяційного сателіта (угорі) або сателіта-доньки, відділеного вже з допомогою спеціяльної конструкції від новосконструйованого сателіта — „Трансіт 2-А."

Вашингтон. — ЗДА 22-го червня о год. 1:54 по півночі випустили при допомозі однієї ракети два нові сателіти, названі „Трансіт 2-А". Це сталося на досвідній базі в Кейп Канаверал на Флориді. Цим успіхом хваляться фльота і летунство, які дали потрібні ракети. ‚Трансіт 2-А' кружляє на висоті більше як 500 миль понад частиною СССР і районами Арктики та Антарктики. Більший сателіт 223 фунти має форму кулі. Коли він дістався в орбіту, від нього відлучився менший сателіт, який важить 42 фунти. Це перший випадок, щоб при допомозі одного комплекту ракети випустити одночасно два сателіти. „Трансіт 2-А" має сповняти три більші завдання і кілька менших. 1. Підготовити шлях до того, щоб під час кожночасної погоди можна було визначити положення корабля на океані, або місце на землі. 2. Докладно визначати, де знаходяться земні масиви. 3. Встановити при допомозі окремого електронічного годинника докладний час одночасно для різних місць на землі, наприклад в Каїро і в Ню Йорку. Цей годинник був би „стандартним годинником" і він заступив би старинний хронометер на кораблях. Два сателіти „Трансіт 2-А" випущено за допомогою ракети „Тор-Ейбл Стар", 79 стіп довжини. Комплект ракет летів разом вгору майже вертикально, і присутні могли бачити, як пляново відділювалися перша і друга частина ракети. Рухому слідчу стацію заінстальовано в Пуента Аренас в Чіле, бо звідтам найкраще можна було вислідити орбіту тому, що сателіт кружляв по тих частинах йоносфери, де є найбільші неспокої в цьому електрифікованому поясі рідкого повітря. Менший сателіт має досліджувати соняшну радіяцію впродовж одного року, бо на стільки вистачить йому електричного струму. Науковці твердять, що сателіти „Трансіт 2-А" допоможуть людині краще розуміти притягання землі та впливи сонця і місяця на Землю. Фахівці кажуть, що система транситивних сателітів в майбутності буде незаступимою для астронавтів, які при допомозі цієї системи будуть орієнтуватися в космічних просторах. Ця комунікаційна система складатиметься з цілого ряду наземних стацій і з багатьох сателітів, які кружлятимуть довкола Землі в різних віддалях і напрямах. Коли ця система буде готова, то капітан корабля зможе діставати сигнали від сателіта в космічних просторах і визначити своє місце на океані. Ці два сателіти мають радіонадавчі прилади до магазинування електричности з Сонця, прилад вимірювати ротацію сателітів, електричний годинник, про який згадувалося вище; в Канаді збудований приймач із антеною, який має вимірювати шуми в космічних просторах, та прилад до студій над йоносферою. Сподіваються, що ця система буде готова до 1962-го року, і тоді фльота нею зможе користуватися. Ці сателіти зможуть кружляти довкола Землі коло 50 років, але не є відомо, як довго будуть діяти радіовлаштування. Разом із новими сателітами ЗДА мають досі 21 сателіт довкола Землі, а СССР тільки 5. З того 11 сателітів ще й досі кружляють, а один із них має чинну радіову стацію. ЗДА випустили два сателіти довкола Сонця, а СССР один. СССР випустив був одного сателіта, який „осів" був на Місяці. Друга частина ракти від сателітів „Трансіт 2-А" також пішла в орбіту. Нове випущення цих сателітів цікаве є ще й тим, що воно відбулося при співпраці двох заприязнених країн Канади і ЗДА. Оборонно-телекомунікаційний заклад в Канаді виготовив радіоприймач і антену до нового сателіта.

Половина американських родин мають прибутки понад $ 5,417 річно

Вашингтон. — Департамент торгівлі звітує, що в 1959 році половина всіх американських родин мала річний прибуток по $ 5,417 або і більше, що є новим рекордом в цій ділянці. Середній прибуток всіх американців в 1959 році збільшився на $ 130 (5 відсотків) в порівнянні з 1958 роком і становив $ 2,606. Департамент заявляє, що це збільшення прибутків збільшило купівельну силу американців, бо індекс цін на товари від 1958 до 1959 року збільшився тільки на один відсоток. Зі звіту видно, що чоловіки більше заробляють як жінки. Половина чоловіків, які працювали повний час, в 1959 році заробила по $ 5,242, а жінки тільки по $ 3,205. Коли брати до уваги чоловіків, які працювали не повний час, або сезоново, то їх річний прибуток виносив по $ 3,996, а жінок тільки по $ 1,222. Але і в цих випадках ці числа були рекордовими. В 1959 році було 37 відсотків чоловіків, які заробили по $ 5,000 або більше, а в 1958 році їх було тільки 32 відсотки.

В АМЕРИЦІ

● **Поштовий уряд** пригадує всім тим, які виїжджають на вакації, що вони можуть повідомити свої поштові уряди про те, щоб їм пересилати пошту на вакаційні адреси. Після повороту з вакацій треба повідомити знов поштовий уряд. Гроші треба посилати грошовими переказами, а не в листах. Треба подавати точні адресу, на які мається посилати поштові посилки.

● **Англійська** радіово-телескопова стація в Джодрелл повідомляє, що їй вдалося нав'язати контакт із випущеним в березні ц. р. американським сателітом „Піонером V", який кружляє довкола Сонця. Представник цієї стації гадає, що в короткому часі батерії „Піонера V" припинять свою діяльність, і тоді не буде зв'язку з цим сателітом.

● **Брат арґентинського президента**, професор права в університеті Сільвіо Фрондізі вислав окремого листа до міністерства внутрішніх справ, в якому нарікає на те, що поліція мучила його секретаря, що є одночасно і його шофером, Альфреда Рамона Пескара підчас того, як він був ув'язнений і перебував у військовій тюрмі. Сільвіо Фрондізі є завзятим троцькістом, і таким самим є і його секретар.

Не ракети, але літаки є головною загрозою для ЗДА

Рідінґ. — Промовляючи в середу дня 22-го червня ц. р. до представників 2-го району Ради цивільної оборони, командант нюйоркського повітряного сектору ген. Дж. Л. Трічард заявив, що головною загрозою збоку можливого ворога є літаки з людською залогою, а не керовані ракети. Багато людей — казав ген. Прічард — не цілком а то й помилково поінформовані про те, яку ролю можуть відіграти ракети в мілітарній стратегії і мають хибне розуміння їхньої важливости. Якщо Совєтський Союз будуватиме далі літаки і зміцнюватиме цим свою летунську збройну силу, то за 10 літ Совєти завдадуть самими тільки літаками вирішного удару З'єдиненим Державам. Розмір катастрофи, який загрожує вільному світові не може бути применшуваний. ЗДА мусять бути приготовані на кожну можливість, без уваги, чи війна почнеться згідно з інтенціями однієї або другої сторони, чи вона буде викликана непорозумінням. Завжди треба рахуватися з можливістю різних ірраціональних акцій. Крім ген. Прічарда промовляв ще на цьому зібранні один із цивільних представників Ради Цивільної Оборони, який ствердив, що найбільше виглядів перетривати атомову війну має населення сільських областей.

Сенатська комісія праці за збільшення мінімальної заробіткової ставки

Вашингтон. — Сенатська комісія праці, розглянувши проєкт закону про підвищення мінімальної заробітної платні і про поширення його на яких п'ять мільйонів робітників, затвердила розглянений законопроєкт 12 до 2 голосами після того, як його вже минулого тижня прийняла теж палатна комісія праці. Після цього затвердження законопроєкт перейде ще на розгляд сенатського і палатного пленумів і, як сподіваються, ще в липні цього року він буде ухвалений і переданий до підпису президентові. Під сучасну пору 23,700,000 робітників мають заґарантовану найнижчу ставку заробітної платні у висоті 1 дол., і крім того окрему ставку за додаткові — понад 40 годин тижнево — години праці. Згідно з новим, прийнятим сенатською комісією проєктом, найнижча ставка платні має бути підвищена з днем 1-го січня 1961 року до 1.15 дол., і потім з днем 1-го січня 1962 р. до 1.20 і з днем 1-го січня 1963 р. до 1.25 дол. Новоприйняті робітники матимуть початково 1 дол. мінімальної платні, 1.05 в 1962, 1.15 в 1963 і 1.25 з днем 1-го січня 1964 р. Новий сенатський законопроєкт охопить 3,967,000 крамничних та інших службовиків, 128,000 пральняних робітників, 107,000 робітників комунікації, 100,000 моряків, 41,000 телефонічних операторів і 32,000 робітників рибного промислу.

ВИЙШЛА ДРУКОМ ЧОТИРИТОМОВА ІСТОРІЯ ЗАХІДНЬОЇ УКРАЇНИ Д-РА М. СТАХОВА

Скрентон, Па. — Тут у Національно-освітній Бібліотеці УРСоюзу тількищо появилася друком чотиритомова праця д-ра Матвія Стахова п. з.: „Західня Україна та політика Польщі, Росії і Заходу", причому перші два томи охоплюють період від 1772 до 1918-го років, а другі два томи період від 1918 до 1923-го року. Всі чотири томи мають кругло 800 сторін друку. Праця д-ра М. Стахова з нової історії Західньої України написана на базі численних українських і чужомовних джерел, як і власного знання і досвіду Автора, що в частині тієї історії брав активну участь. Книга ілюстрована, головно портретами видатних діячів того періоду, до якого вона відноситься. У приватних вияснениях д-р М. Стахів пише: „Може б я був не прикладав стільки труду і свого здоров'я до викінчення цієї частини нашої найновішої історії, якби не факт, що 1. немає для того іншого потрібного підручника і 2. ніхто інший не взявся дотепер за систематичну обрібку цієї історії у формі повного курсу, а одинокий твір „Галичина" проф. Лозинського є тепер великою книжковою рідкістю. Для рекорду додаю, що праця написана з політично-державного становища, а не з погляду якоїсь партійної чи іншої ідеології. Історія народу, яка не була б написана з державного становища, не повинна мати назви національної історії". Велика праця д-ра М. Стахова заслуговує на увагу як фахівців, так і читацького загалу.

Рада Безпеки ОН почала обмірковувати конфлікт Ізраїлю і Арґентини

Об'днані Нації. — Рада Безпеки Об'днаних Націй, яка зібралась в середу 22 червня ц. р., внаслідок скарги Арґентини проти Ізраїлю за порушення її суверенности фактом насильного схоплення жидівськими аґентами нациста Адольфа Айхмана, дістала була меморіял від ізраїльського представника при ОН Майкела Комея, в якому він квестіонує компетенцію Ради Безпеки розглядати цю справу. Рада Безпеки, мовляв, має розглядати тільки справи, які безпосередньо загрожують мирові, а схоплення Айхмана до тієї категорії не підходить. Але Ізраїль не є проти засідання Ради Безпеки, тому воно відбулось в середу 22 червня ц. р., з участю ізраїльського міністра закордонних справ Ґольди Маєр. Арґентинський делеґат Маріо Амадео зголосив резолюцію, що її поручив змодифікувати американський амбасадор Генрі Кебот Ладж. Ґольда Маєр не входила у розгляд формально-правного порушення суверенности Арґентини, тільки говорила про злочини Айхмана. Аркадій Соболев використав нагоду для нового заатакування уряду Аденауера за здогадне затруднювання нацистів. Наради Ради Безпеки продовжуються. Арґентинський президент Артуро Фрондізі відмовився стрінутись з ізраїльським прем'єром Давідом Бен Ґуріоном, поки той не зійде з свого становища, що Айхман мусить залишитись в Ізраїлі.

Хрущов виступив проти сліпого послуху доктринам Маркса-Леніна

Букарешт. — У своїй двогодинній промові на третьому конґресі румунської комуністичної партії, яку Нікіта Хрущов виголосив ще у вівторок 21-го ц. м., яле яку оприлюднено щойно на другий день в єдиній румунській газеті, що її появу опізнено на кілька годин, Хрущов заперечив непорушну вартість всіх тез Маркса-Енґельса-Леніна. Зокрема, він заперечив важність на нинішний день тверджения тих головних бонзів міжнародного комунізму, наче б війни були неминучі, поки взагалі існують капіталістичні держави. „Не можемо повторювати механічно, що Ленін заявив був кількадесять років тому про капіталізм і твердити далі, що війни є неминучі, поки соціялізм не запанував у всьому світі" — заявив Хрущов. „Живемо в часі, коли нема Маркса, Енґельса і Леніна між нами. Поводимось як діти, які, навчаючись грамоти, складають слова з окремих букв та не розуміють їх". Хрущов твердить, що війна в нинішньому часі не є неминуча і що треба продовжувати політику співіснування з капіталістичними країнами. Він запевняв, що Совєти самою погрозою, що виступлять з війною, перешкодили трьом війнам — у 1956 році англо-французькій війні проти Єгипту, у 1957 році небезпеці аґресії Туреччини проти Сирії і в 1958 році — небезпеці заатакування Іраку Англією і Америкою. — Всупереч твердженням Хрущова комуно-китайський делеґат Пенґ Чен підтримував твердження комуністичних папів про неминучість воєн за існування у світі капіталістичних держав і що єдиною правильною політикою комуністичних держав є „боротьба" проти „імперіялістичного капіталізму". Комуно-китайська преса посикищо промовчала взагалі промову Хрущова. Зате чотири сателітські компартії — чеська, мадярська, болгарська і східньо-німецька — устами своїх перших секретарів, приявних на тому збіговищі в Букарешті, проголосили підтримку Хрущову. Ще не промовляли польський Ґомулка, який тільки в минулу середу прибув до Букарешту, і альбанський Гокса. Виступ Хрущова проти непорушности догм, проголошених Марксом-Енґельсом-Леніним викликав сенсацію серед комуністів в цілому світі.

Аденауер таврує плянове згущування міжнародної атмосфери Совєтами

Бонн. — Совєтською політикою є свідомо і пляново збільшувати міжнародне напруження і створювати у світі стільки неспокою, як тільки можливо — заявив західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер на сходинах парляментарної групи Християнсько-демократичної партії. Ціллю такого штучного неспокою у світі є впливати на вибори в Америці. По цій лінії пішло зірвання Хрущовим Паризької конференції і зорганізування таких заворушень в Японії, які довели до відкликання тамошніх відвідин Айзенгавера. Аденауер таврував цю совєтську політику та вказував на правильність його, Аденауера, передбачувань щодо можливости порозуміння з Совєтами. Він висловив переконання, що З'єдинені Держави стоятимуть далі твердо на позиціях оборони західньої Европи та зокрема Західнього Берліну проти совєтської загрози. Коли б західньо-німецька політика була послухала рецепт, пропонованих німецькими соціялістами, то вона була б завела Німеччину докладно в руки комуністів — твердив Аденауер. Тому Аденауер відкинув теперішню пропозицію соціялістів — формулувати двопартійну закордонну політику.

Заарештували Івана Дурчанського

Буенос Айрес (єдо). — На домагання комуністичного чехословацького уряду, арґентинська поліція заарештувала в Буенос Айресі п. Івана Дурчанського, що працював тут в арґентинському еміґраційному урядовому бюрі. Іван Дурчанський — брат Фердинанда Дурчанського, що був міністром закордонних справ у словацькому уряді монсіньйора Тіса. Іван Дурчанський — діяльний і визначний член тутешньої словацької спільноти, що змагається за створення самостійної словацької держави, і репрезентує ці змагання в міжнаціональній організації „Визволення Европи", яка об'єднує в Буенос Айресі представництва 14 націй. Фердинанд Дурчанський відограв визначну ролю в Антибольшевицькому Бльоку Народів (АБН). Чехословацький уряд поставив арґентинському урядові вимогу про видачу йому Ів. Дурчанського, бо він, мовляв, пойовнив за другої світової війни низку злочинів, а в тому і масові вбивства. Обвинувачення ці заарештований заперечує, але поліція затримала його і передала справу судді д-рові Л. Ізаугральде, який уже допитував арештованого.

Українська Хроніка

● **Український Літературно-Мистецький Клюб у Ню Йорку** влаштовує в п'ятницю 24-го червня ц. р., „Живу Свободу" з участю редакторів А. Драгана, І. Кедрина-Рудницького, І. Керницького, Б. Кравцева і Л. Луцева, які виступлять із статтями на актуальні політичні і культурні теми. Початок о год. 8-ій веч.

● **На нового голову Управи Співочого Товариства „Кобзар"** у Филаделфії обрано — після резиґнації дотеперішнього голови д-ра М. Гнатюка — п. Олександра Левицького. Вибори ці відбулися на Надзвичайних Загальних Зборах Товариства в дні 7-о червня ц. р. На становище касира Управи кооптовано п-ню Марію Сонейко.

ЗДА І ЯПОНІЯ ОБМІНЯЛИСЬ ГРАМОТАМИ ПРО РАТИФІКАЦІЮ ДОГОВОРУ

Токіо. — В японському міністерстві закордонних справ відбувся між японським міністром закордонних справ Аіхіро Фуджіяма та американським амбасадором Даґласом МекАртуром мол. урочистий акт обміну ратифікаційними грамотами нового американсько-японського пакту взаємної безпеки. Сталося це в середу 22 червня ц. р. (у Токіо був тоді вже четвер), у вісім годин після того, як у Вашинґтоні Сенат затвердив згаданий японсько-американський договір 90 голосами проти двох. Державний департамент пояснив, що такий блискавичний обмін ратифікаційними грамотами став можливий завдяки тому, що ратифікаційна грамота була заздалегідь підписана президентом Айзенгавером і державним секретарем Гартером і передана амбасадорові МекАртурові з уповноваженням його — вписати тільки відповідну дату, коли договір буде ратифікований остаточно законодатними палатами обох держав. Зроблено це тому, що передбачувалось перевести обмін ратифікаційними грамотами ще поки президент Айзенгавер приїде з відвідинами до Японії, або під час тієї візити. Авантури, спричинені в Японії опозицією внеможливили переведення приспішеного голосування у вищій палаті японського парляменту та довели до відкликання відвідин Президента. Тоді й американський Сенат сповільнив ратифікаційну процедуру, але довів її до кінця під натиском збоку державного департаменту, який вказував на шкоду для американсько-японських взаємин із загаювання ратифікації. Новий договір має вступ і 10 статтей. Він входить на місце того, що мав важність від 28 квітня 1952 року. Хоч отой попередній договір був безтерміновий і зберігав свою важність поки не виповіли його З'єдинені Держави, проте ЗДА погодились на його ревізію і на підписання іншого договору. з уваги на твердження японців, що той первісний договір накинено Японії за окупаційного стану і що він надто для Японії некорисний. Новий договір передбачений на 10 років і на десятому році кожна сторона має право виповісти його з однорічним попередженням. Найважніша постанова в новому договорі, що Америка зобов'язується до оборони Японії проти всякої атаки проти неї, а Японія не є зобов'язана поспішити з військовою допомогою Америці, якщо війна проти Америки розпочалась поза японською територією. Америка мусить теж консультуватись з Японією, якщо хоче перевести сутні зміни в узброєнні американських баз в Японії чи перекинути стаціоновані в тих базах війська, літаки або кораблі на якийсь зовнішній терен воєнних дій. Хоч цей новий договір куди корисніший для Японії, ані ж був попередній, проте японські соціялісти і пацифісти повели проти нього завзяту кампанію, орудуючи головно арґументом, що він небезпечний для Японії, бо може втягнути її у війну, яка не стосується безпосередньо Японії, а тільки Америки. Японська соціялістична партія проголосила негайно після того, як у Токіо переведено обмін ратифікаційними грамотами, що той новий договір не зобов'язуватиме Японію, коли соціялісти прийдуть до влади, бо вони його не визнають. У Токіо відбулись нові демонстрації. Кількасот студентів оточили будинок міністерства закордонних справ, але дуже сильні відділи поліції не допустили до бешкетів. Японський прем'єр Нобусуке Кіші подав офіційно до відома, що він в найближчому часі зречеться свого уряду. Про особу його наступника нічого ще не сказано. Нові вибори в Японії відбудуться пізнім літом або осінню цього року. Комуністи, соціялісти і пацифісти всіх мастей будуть вести ті вибори під гаслом боротьби проти військово-політичного союзу з Америкою та за проголошення Японією політики невтральности. Це якраз те, чого бажають собі Москва і Пейпінґ, звідкіля пливуть до Японії на ту аґітацію велетенські суми грошей.

У Токіо відбувся демонстраційний страйк усіх засобів транспорту

Токіо. — В середу 22 червня ц. р., у продовжуванні демонстрацій проти японсько-американського договору взаємної безпеки, на приказ комуністичного проводу професійних спілок робітники залізниць, автобусів і трамваїв, перервали на яких 5 годин комунікацію у поверх 9-мільйоновому місті. Крім того, демонстрували знову студенти: коло 4.000 студентів, замість піти на університетські лекції, викрикували і танцювали перед будинками парляменту і дирекції поліції. Управа радикально-комуністичної студентської організації платить кожному демонструючому студентові по 300 єн, себто коло 80 цт., що — як — зауважують американські газети — є рівновартістю в Японії трьох пляшок пива або шістьох квитків до кіна. Велетенські суми, що їх видається на масові демонстрації в Японії, перепачковано з Пейпінґу і Москви. Щоб не дати нагоди комуністичним студентам напаствати окремих міністрів та уладити нову авантуру перед будинком прем'єра Кіші, замість відбути засідання цілого уряду задля підписання всіми міністрами ратифікаційної грамоти згаданого договору взаємної безпеки, переслано грамоту післанцем кожному міністрові на підпис до його дому.

У СВІТІ

● **У Вінсени у Франції** відбулось зібрання коло 200 видатних діячів з різних партій, від соціялістів до реакційних недавніх де-ґоллістів, які призадумувались над кампанією проти замирення з арабськими партизанами в Альжирі. Згода арабських партизанів на переговори з де Голем на базі самовизначення Альжиру викликала паніку серед французьких колоністів в Альжирі та оборонців їхніх інтересів в самій Франції. Між опонентами політики де Голя в справі Альжиру є і два колишні прем'єри Франції, Жорж Бідо і Моріс Мунорі.

● **„Літературная Газета"** в Москві нарікає на недостатню лікарську опіку над совєтськими громадянами. В удержавленій совєтській медицині лікар має впродовж одної години прийняти і „полагодити" шістьох пацієнтів, хірурґ десятьох, а невролог п'ятьох. Водночас Совєти чваняться, що мають найбільше число лікарів у світі — 380,000 лікарів і 1,300,000 лікарських асистентів з середньою чи нижчою медичною освітою.

● **Китайські комуністи в Тибеті** розв'язують дуже просто нужду в кордонній смузі південного Тибету. Вони „дозволяють" тибетцям користуватись полонинами сусідніх країн Індії і Сіккіму, кажучи, що ті пакордонні місцевості належать до Тибету. На цьому тлі є знову загострення між Індією і Китаєм.

● **В Східній Німеччині** вибухла епідемія тифу. Офіційно признають 24 випадки смерти і понад 400 занедужань впродовж одного минулого тижня. Найбільше занедужань є біля чехословацького кордону.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Президент ЗДА за смаком Хрущова

Нікіта Хрущов заявив у своїй промові на з'їзді румунських комуністів у Букарешті у вівторок 21-го ц. м., що він хотів би побачити в З'єдинених Державах такого нового президента, який „направив би помилки теперішнього американського уряду". А теперішній американський уряд не подобається Хрущову тому, що той уряд ніби „не вміє ладнати взаємин між державами різної економічної системи". Хрущову так страшенне залежить на відповідній зміні мешканця Білого Дому, що — за твердженням німецького канцлера Аденауера — вся політика Москви наставлена тепер на створювання у світі якнайбільшого неспокою, щоб отим штучним загостренням міжнародних відносин впливати на хід американських виборів.

Наведена вгорі заява Хрущова потверджує здогад, що після довгих і основних нарад вирішено в Кремлі, що саме з уваги на осінні вибори в Америці треба підірвати повагу Айзенгавера і дискредитувати його закордонну політику, щоб ніби таким чином спонукати американських виборців вибрати „ліпшого" президента. Большевицькі головачі прийшли до висновку, що гладка конференція „на вершинах", візита Айзенгавера у Москві і пізніша його нова тріюмфальна подорож по Далекому Сході — збільшить атракційність виборчого гасла „мир і добробут", під яким виграв був Айзенгавер, і тому треба це гасло скомпромітувати. Через те й пішла лайка не тільки на особу Айзенгавера, але й Ніксона, Гертера, Діллона та особливо на покійного Джана Фостера Доллеса. Очевидно, що дискредитується не особи, а цілу систему, цілу концепцію американської закордонної політики, тісно пов'язаної з системою американської оборонної стратегії.

Коли Хрущов говорить про невміння теперішнього уряду у Вашингтоні „ладнати взаємини між державами різної економічної системи", то він знає прекрасно, що „різні економічні системи" тут ні-при чому. Не в економічних системах справа, а в російському великодержавницькому імперіялізмі і в змаганні комунізму запанувати в усьому світі. Отже Хрущов сердиться не тому, що капіталістична Америка не хоче кооперувати з комуністичним Совєтським Союзом, а тому, що вона не хоче капітулювати перед вимогами Москви. Позитивно, Хрущов хоче, щоб у цьогорічних осінніх виборах американці вибрали такого президента, який погодився б на скасування американських заморських військових баз, на відкликання американського війська, фльоти й летунства з Англії, суходільної Европи, Японії, Формози, південної Кореї й інших загрожених комуністами країн; щоб отой новий президент визнав за доконаний факт існування комуністичного режиму в Китаї і вирікся оборони Матсу, Квімою й інших островів в протоці Формози, щоб облегшити китайським комуністам „визволення" Формози (Тайвані) і щоб комуністичний Китай увійшов до Об'єднаних Націй, як наймогутніша азійська потуга. Хрущов і його прибічники в Кремлі мріють про такого нового президента ЗДА, який не мав би ніякого зрозуміння для проблеми поярмлених комуністами народів в Середній і Східній Европі, погодився би на тамошній нинішній стан та не ставив бар'єру проти дальшого походу комунізму на европейський захід.

Хто хоч трішки знає відносини в Америці, той знає теж, що надії Хрущова на нового президента Америки під отакий його смак — цілком безглузді. Тенденції американської публічної опінії йдуть не в сторону угодівства, а радикалізму супроти СССР і комуністів. Для Америки і всього вільного світу було б спасенням, як би наступний президент ЗДА, замість „співіснувати" з СССР, зірвав із ним дипломатичні взаємини та зайнявся таким збільшенням сили ЗДА, яка єдино може примусити Москву відступити. Без уваги на приналежність до Республіканської чи Демократичної партії, в осінніх виборах повинен виграти той кандидат, що має найвиразнішу і найрішучішу поставу до Москви і до комунізму.

Для збагачення „казни"

Юрій Мельничук, редактор львівського „Жовтня" й автор багатьох антинаціоналістичних й антирелігійних пашквілів, написаних в такому сервілістичному тоні супроти Москви і совєтського режиму, що їх з почуттям огиди читають не тільки люди в Україні, але й напевно самі московські комуністи, виступив із цілком таки жалюгідною спробою полеміки з „буржуазними націоналістами" у вільному світі на такі теми, як поїздки й посилки в Україну, відзначування роковин Мазепи, і продовжуваної совєтським режимом русифікації, що її він всіляко і недолужно намагається заперечити. Надрукований новий еляборат Мельничука в „Радянській Україні" за 10 червня ц. р., під назвою „Туми з заокеанської кошари", при чому слово „туми" він пояснює, як „помісь ,шпанської" вівці, або „шльонко" із звичайною".

Центральна частина статті присвячена справі посилок із закордону в Україну. Мельничук, перевертаючи за хрущовським прикладом кота хвостом, намагається переконати підсовєтських читачів, що „безсоромні" українські націоналісти використовують посилкову акцію для знеславлювання Радянського Союзу й Радянської України, кажучи, що українці закордоном рятують їх, зокрема Україну, яка є „однією з наймогутніших держав Европи" своїми посилками до рідних. Цим, за словами Мельничука, українські „буржуазні націоналісти" хотіли б „збивати політичний капітал навіть на родинних почуттях" бо виступають проти споконвічної української традиції „взаємного обдаровування гостинцями". При цьому Мельничук пробує поставити проти „безсоромних" націоналістів теж і їхніх рідних і знайомих в Україні, заявляючи, що націоналісти виступають проти „чесних і порядних людей", які еміґрувавши колись за море на заробітки „не забувають традицій рідного народу" і посилають „гостинці матері, сестрі, племінникам". Водночас із цим Мельничук пробує применшити значення цих посилок, зводячи цілу посилкову акцію до якоїсь сотні, чи й навіть кілька сотень пакунків".

Усю цю писанину Мельничука заперечує фактичний стан посилкової справи. Тож усім зацікавленим ,не тільки українцям у ЗДА чи в Канаді, але й більшості громадян Української ССР відомо, що в Україну ідуть із ЗДА, Канади й інших країн Заходу не сотня чи й кілька сотень пакунків але ж дослівно таки тисячі. Тож до самої малої Польщі переслали еміґранти із ЗДА й інших країн 3,100,000 пачок в самому тільки 1958 році. Один із керівників великої висилкової совєтської аґенції Канади ствердив, що посилкові аґенції в Канаді інкасують кожного року 20 до 30 мільйонів долярів з самих тільки митних оплат за висилані до СССР харчові й одягові пакунки. Українські націоналісти, як і всі порядні і чесні люди закордоном, з обуренням таврують грабіжницьку політику комуністичних режимів в посилковій справі, з допомогою якої ці режими не тільки спекулюють на людській нужді, але й витягають від капіталістичних країн потрібні їм на комуністичну підривну роботу і збросння більйони долярів. Проти цього шантажу, проти спекуляції на людській нужді протестували і протестують українці за кордоном і про це добре знають люди в Україні. І ще українські націоналісти закликають до обережности з висиланням пакунків не тому, щоб порушувати „традиції рідного народу", але щоб охоронити своїх рідних і знайомих в Україні перед репресіями, що їх стосували і стосують ще й сьогодні, як це доводять листи з країн за залізною заслоною, комуністичні режими проти тих, що одержують з-закордону частіше листи і посилки.

Ю. Степовий

„ХАРАКТЕРИСТИКА ЗА ЄДИНОЮ СИСТЕМОЮ"

„Чим би дитина не тішилася, якби тільки не плакала". Так само часто-густо й ми, громадяни вільних країн, радіємо тоді, коли нема дійсних підстав до такого настрою. Отож, маємо на увазі останні голоси про недалекий кінець большевицького панування.

І як тільки ідилічно розв'язують цю проблему „знавці" підсовєтської дійсности: „Знавець, якого не можна назвати, заповідає, що революцію започаткує невдоволена червона армія, що вона може зачатися впродовж найближчих шістьох місяців та що вона має знамениті вигляди на розторощення 50-літньої комуністичної змови на заволодіння світом. Західні розвідки від місяців студіюють ці передвісники" („Свобода" ч.180 із статті кореспондента Росса Брейлі з Бонн).

Одначе це лише ідилічна сторона всієї проблеми а сувора дійсність говорить про щось далеко чорніше, невідрадніше і тривожніше, як це іноді нам хотілося б або як це передбачають „знавці" підсовєтської дійсности.

Так отож, у тому числі „Свободи", і на тій же сторінці редакція подає досить, треба сказати, об'єктивно і з великим знанням справи розповідь про сумний і тривожний стан Львова сьогодні. Там є досить промовистий і абсолютно реалістичний уступ такого змісту: „УПА тепер неактивна... Молодь, яка сприяла підпіллю, побачивши, що цією справою Захід зовсім не цікавиться, а то й ставиться ворожо... почала пристосовуватися до існуючої дійсности". А на питання, що народ думає про можливості війни, недавній львовянин відповідає: „Війни всі бояться і ніхто її не хоче, але одночасно всі знають, що будь-які зміни зможе принести тільки війна".

Здавалося б, що на цьому можна б було закінчити вияснювати можливостей внутрішньої революції в СССР, як це припускають „знавці" підсовєтських справ у своїх передбаченнях про цілком реальну можливість революції там і то не за кільканадцять років, а „впродовж найближчих шістьох місяців", бо відповідь вчорашнього львовянина така проста і така правдива, що майже не потребує будь-яких коментарів .Одначе, постараємося підтвердити останню відповідь найновішого нашого земляка зі Львова деякими арґументами досвіду нашого минулого.

Оптимісти, як ми їх охрестили б, покладають надію на повстання червоної армії. Отож, будь-яка змова або повстання потребує зговорення найменше трьох осіб, хоч, правда, історія ніодного заворушення не знає, щоб три особи щось могли зробити. Але на хвилинку припустімо й таку мінімальну кількість людей, які були б здатні підняти повстання. Чи можливе зговорення хоча б трьох осіб у червоній армії? Категорично відповідаємо, що ні!

Відповідаємо, що ні, не тому, що не віримо в силу свого народу і його відвагу, а лише тому, що сама система організації червоної армії не дозволяє на таке припущення. Комуністична партія побудувала таку страхітливу шпигунську машинерію в усіх ділянках їхнього життя, а зокрема у війську, що абсолютно до неподумання людині вільного світу не спокушеній на диктаторсько - терористичному режимові.

В газетній статті обмежимося лише коротеньким нарисом цієї неймовірної шпигунської машинерії, яка найменші прояви критичного наставлення викриває і ліквідує в самому зародку. Отож, подаємо цю систему починаючи з найменшого підрозділу і систематично ідемо догори. Найменша одиниця в червоній армії — це рій, що має у своєму складі 10 - 11 осіб. На чолі роя стоїть сержант — командир рою він закінчив однорічну полкову школу молодших командирів, до якої добирається кандидатів по якомусь звичайному солдатському вишколі виключно комсомольців або партійців і дуже в рідких випадках відданих, сто разів перевірених п о з а п артійних, коли не вистачає партійців і комсомольців. Цілий рік вишколу в полковій школі йому втовкмачують в голову, що він не лише командир роя в майбутньому, а крім того надійне вухо і око совєтської держави і комуністичної партії.

Таким чином, по вишколі командир рою встановиться на свою посаду уже цілком підготованим сексотом і командиром, але для контролі над ним чотовий резидент ще добирає собі двох спеціяльних сексотів, які один одного не знають, а їх знає лише резидент чоти, і від кожного з них відбирає щоденні коротенькі інформації, часто усні, а іноді й письмові, про так званий політично - моральний стан роя. І ось нехай хтось із тих трьох подасть розбіжні інформації про рій? Мається на увазі в інформації подавати докладні розмови, нарікання, настрої кожного солдата за останню добу.

Так виглядає шпигунська сітка в найменшій військовій одиниці. Далі йде чота. В чоті мається чотири - п'ять роїв а очолює шпигунську сітку там, як ми вже зазначили, резидент. Резидент чоти, крім щоденних інформацій від своїх підлеглих сексотів, кожного місяця складає письмовий звіт, що називається на їхній мові „характеристика за єдиною системою". Цей звіт резидента робиться дуже кокладно, приблизно за такою схемою: 1) Прізвище, ім'я і по батькові; 2) Місце народження і соціяльне походження; 3) Освіта; 4) Характерні розмови за звітний місяць, 5) Загальна характеристика.

Ця так звана „характеристика за єдиною системою" подається щомісячно ротному резидентові, який складає подібний звіт також за місяць за цілу роту і передає до заступника уповноваженого особливого відділу полку по таємній частині. А на підставі цих матеріялів уповажнений особового відділу полку складає звіт до політвідділу дивізії і т. д.

Отож, на підставі наведених інформацій і звітів, кожний солдат, командир і політробітник 24 години перебуває під постійним наглядом „всевидящого ока НКВД". Але це ми подали лише таємну сітку шпигунства, а до неї ще треба додати офіційну, яка так вигляає: парторг в чоті, політрук, парорг і помполіт в роті, особливий відділ і політвідділ, отвєкр полка (отвєтственний секретар парторганізації полка).

Отож, на підставі наведених арґументів, нехай сам читач зробить для себе висновок — чи можливий військовий переворот в СССР?

Д-р Любомир О. Ортинський

ГРУПА ПІВДЕНЬ Т. ЗВ. „РОЛЯНД"

(З доповіді на Конференції Ген. Секретаріяту УГВР і „Прологу", присвяченій історії української зовнішньої політики, 5-го травня 1960 року в Ню Йорку.)

(4)

Перебування куреня в Румунії, а властиво в Південній Буковині, було виповнене інтенсивним вишколом і політично - організаційною працею серед місцевого населення. Військовий вишкіл провадили тут, крім українців, приділений німецький вишкільний персонал в числі 3-ох старшин і 8-ох підстаршин. В цій фазі існування німецькі зв'язкові ще не дуже цікавились внутрішнім життям частини, головним чином вони займались вишколом і постачанням, залишаючи за українським командуванням організацію життя куреня і персональну його обсаду.

Політично - виховна праця серед вояків куреня і політично організаційна в терені виповняли, крім військового вишколу, життя куреня в Румунії. Крім деяких старшин і підстаршин куреня, цю працю провадили спеціяльно для тої цілі приділені до куреня діячі ОУН. Часті поїздки в терен і контакти з населенням звернули на себе увагу місцевої румунської влади, яка переслідувала будь-які вияви українського життя на цьому терені, а румунська Сіґуранца, тайна поліція, відома з веденого нею брутального терору, стосованого супроти українських діячів і взагалі супроти свідомого українського населення. Наслідки наших поїздок і контактів з населенням були такі, що румуни зробили гострий демарш перед німецьким командуванням в Букарешті, яке з черги наказало припинити поїздки —і українську пропаганду серед румунського населення, — як писалось в дорученні, переданому нашими зв'язковими. Очевидно, ця заборона змінила тільки форми нашої діяльности, тобто з явної вона перейшла в конспіративну. На час нашого побуту в згаданих околицях припало здобуття Чернівець, куди кілька наших людей негайно вибрались. Там ми сконтактувались з місцевими українцями і розповсюднили нашу літературу.

Наприкінці липня відбулась конференція українського командування куреня з німецькими зв'язковими. Бувши тоді адьютантом командира куреня майора Побігущого, я брав участь в конференції і тому можу передати її зміст. З німецького боку була зроблена заява приблизно такого змісту: 1) Уважається, що курінь задовільно вишколений і узброєний. 2) Не сумніваючись в успішність куреня на фронті, німецьке командування вважає, що було б недоцільним впроваджувати курінь у фронтову дію вже тепер, бо при відповідній політичній ситуації, він зможе відіграти важливішу ролю.

Щоб все ж таки дати куреневі змогу набратись деякого фронтового досвіду, курінь переходить в другу фронтову лінію. В зв'язку з тим він має негайно приготовитися до вимаршу і залишити у Фрумузолі все, що не належить до фронтового виряду. Тут малось на увазі наш пропаґандивний матеріял, машинки до писання, циклостиль, літературу і т. п. Це і був перший рефлекс подій у Львові, тобто арештування уряду Стецька, як ми його відчули в поставі німців.

Зарядження відносно літератури було виконане тільки про око. Замість спеціяльним автом, увесь потрібний матеріял вміщався тепер у наплечниках вояків, які в такий спосіб додали собі тягару.

Курінь завантажився в поїзд і переїхав до Яс, де вивантажився і маршем перейшов до Кишенева, а звідтам до Дубосар, містечка вже на лівому березі Дністра, тобто на території УССР. Перехід через Дністер залишився, мабуть, в усіх учасників незабутньою хвилиною життя: це ж ми вперше вступали на землю вимріяної Великої України. Вояки цілували українську землю.

З Дубосар курінь перейшов убезпеченим маршем до села Унтилівка при залізничному шляху Проскурів - Одеса. В цьому селі курінь затримався на три тижні. Спершу нас уважали, не дивлячись на тризуби на шапках і на українську мову — за одну з німецьких чи яких інших чужинецьких частин, яка „хороше вивчила українську мову". Згодом, коли ми нав'язали з населенням ближчий контакт, коли почали їх обороняти від грабунків, яких допускалась передусім румунська армія, коли наші вояки разом з місцевими людьми охороняли вночі збіжжя і худобу — щойно тоді прийшло сердечне зближення з населенням.

Тим часом почали приходити тривожні вістки з Галичини, а з тим напружувались відносини з нашими німецькими зв'язковими, які робили перші спроби встрявати у внутрішнє життя куреня, вимагали перенести наших старшин зі штабу куреня в Унтилівці до чот, щоб в такий спосіб унеможливити їм контакти з населенням і політичну роботу. Ще далі прийшла гостра заборона кольпортувати летючки і друковані матеріяли.

В такій ситуації треба було плянувати на всякий випадок і числитися з найгіршими можливостями. Тож ми передусім заховали наш пропаґандивний матеріял і підготовили залишення кількох наших людей в околиці. Обидва пляни вдалось перевести завдяки допомозі місцевого населення. Користаючи з нагоди, кількадесять членів куреня, що добре володіли німецькою мовою, зголосились як перекладачі до господарського відділу війська, з яким переїхало згодом до Миколаєва над Богом і Крим. Там вони оставались аж до 1943 року і допомагаючи похідним групам, які оперували на тому терені, і самі провадили українську політичну діяльність, наражуючись на переслідування німецьких окупантів.

НА ТЕМИ ДНЯ

10 ЛІТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ

31-го травня, біжучого, 1960 року Український Народний Фонд закінчив десять літ свого існування.

Ширшу громаду безперечно буде цікавити питання: скільки ж зібрав УНФ протягом десяти років?

Відповідаємо: за десять літ УНФ зібрав загальну суму... $970,035.22, себто без малого — мільйон долярів. У перших трьох роках збірки УНФонду перевищували сто тисяч долярів річно, а в дальших семи роках вони хитались між $95 - 75.000.

На зменшення збірок вплинула та загально відома обставина, що в останніх роках ж е р т в е н ність українського громадянства значно упала.

Хто ж були платниками і жертводавцями УНФонду?

Як показує картотека, через УНФонд протягом десять років перейшло 28 тисяч імен українських громадян, але з того 18 тисяч виявилися переважно випадковими жертводавцями — головно в перших роках існування УНФонду — і лише 10 тисяч остали при Фонді, як його постійні платники.

Чи виправдав УНФонд своє існування, себто чи і оскільки спричинився Фонд до поширення і поглиблення праці Українського К о н ґ р есового Комітету?

Спершу, як відомо, передбачалося, що УНФонд буде збирати річно 250 тисяч долярів і під цим оглядом передбачення 4-го Конґресу Американських Українців у Вашинґтоні, що заснував Фонд — не справдились. Зате, що торкається значення і впливу збірок УНФонду на працю УККА, то тут доводиться ствердити, що дійсність далеко перевершила передбачування й сподівання.

Передусім, з моменту заснування УНФонду, Український Конґресовий Комітет, в повному розумінні, став на власні ноги, не залежачи від дотогочасних дрібних і випадкових збірок. Конґресовий Комітет дістав можливість вільно й сміливо плянувати свою діяльність, поширюючи та інтенсифікуючи її. Далі — важливі події чи наглі потреби в нашому національному житті уже не застигали українську спільноту безсилою чи безрадною, — Український Конґресовий Комітет завжди був готовий відповідно зареаґувати і справі зарадити. І — може — найголовніше: завдання і праці, які УККА, завдяки Фондові, дістав можливість реалізувати, з кожним роком поширювались та поглиблювались.

До його успіхів безперечно належать наші численні акції на терені Американського Конґресу і прихильні нам виступи конґресменів, сенаторів та високих достойників. Великої ваги офіційні переслухання наших людей у Комісіях Конґресу в справах злочинів над українським народом (великий голод, Вінниця, нищення церков і духівництва; загальний терор і т. д.); тисячні видання Конґресових Рекордів та поширення їх по цілому світі; очікувані прихильні нам рішення в справах пам'ятника Т. Шевченкові у столиці ЗДА та поштової марки з нашим Поетом і, нарешті, Резолюція Конґресу про „Тиждень Поневолених Націй", що спричинила розрух по той і по цей бік залізної заслони.

То ж, мусимо признати, що, закладаючи УНФонд, ми може і не передбачили тих осягів і успіхів, які можуть прийти і прийшли внаслідок постійної, плянованої і систематичної праці, що її уможливив виключно наш Український Народний Фонд. Він „не дописав" цифрово, але він десятькратно перевершив себе у наслідках праці УККА.

Що ж — далі?

А далі — мусить бути те, до чого рік-річно закликає УККА: щоби кожний український громадянин став платником Національного Датку, щоби раз на рік таки уділив тих 10 долярів на українську справу, щоби не ухилявся від пожертви, а таки став учасником великого і шляхетного діла — визволення свого Народу!.

З новим десятиліттям, ставаймо всі в ряди УНФонду, та використаймо для добра України всі величезні можливості, які маємо тут, у широкому вільному світі!...

В .П.

Євген Вертипорох

НТШ У КАНАДІ

З ДІЯЛЬНОСТИ У 1959 РОЦІ

(4)

Осередок К НТШ в Едмонтоні відсвяткував 10-річчя святочним бенкетом в Альберта Джубілі Авдіторіюм. Як чоловий бесідник виступив проф. д-р Роман Смаль-Стоцький з доповіддю на тему: „Про завдання української науки в ЗДА і Канаді". Проф. д-р Євген Вертипорох говорив на тему „Наші проблеми і цілі". На бенкеті був присутній Ексцеленція Кир Ніль Саварин. Проводив бенкетом проф. Богдан Боцюрків. Крім доповідей виголошено привіти від осіб, організацій і товариств.

Зв'язок з членством і громадянством

Для зв'язку з членами К НТШ розсилано повідомлення і запрошення на Наукові Конференції, Сесії, доповіді та інші імпрези.

Перед Загальними Зборами вислано до всіх членів Т-ва докладні звідомлення з діяльности за час попередньої каденції, що їх друковано на циклостилі. Зв'язок з громадянством піддержувано при помочі нашої преси в Канаді, ЗДА і Арґентині, в якій появлялися оповістки про Конференці, Сесії, як теж були друковані звідомлення про відбуті імпрези й репортажі.

Крім того на щорічній Шевченківській Сесії голова К НТШ подавав докладний звіт з проробленої у попередньому році праці, який звичайно появлявся в пресі.

Кандійське НТШ є членом Комітету Українців Канади і має свого заступника в Президіяльній Раді КУК у Вінніпеґу.

Загальні справи

До важливих загальних справ треба зарахувати одержання чартеру для К НТШ, як недоходового Т-ва, на провінцію Онтаріо. На підставі чартеру Т-во має право:

— Організувати і сприяти дослідам про Україну і Східню Европу;

— Допомагати українським ученим і науковцям та письменникам входити у канадійську дійсність;

— Служити як український, канадійський видавничий осередок, спеціяльно для гуманістичних, соціяльних і економічних наук;

— Організувати академічні конференції сесії, публічні доповіді, виклади та дискусійні збори на теми проблем Східньої Европи, а спеціяльно України;

— Зорганізувати бібліотеку і архів, щоб допомагати дослідам і вивчанню проблем України і Східньої Европи;

— Підпомагати активності і праці на полі культури і цивілізації, що ілюструють вклад канадійців українського роду в канадійську культуру;

— Піддержувати духове зближення поміж українцями і канадійцями в цілі плекання сталого зв'язку поміж українськими і канадійськими вченими та науковцями.

Для переведення цих цілей К НТШ має право збирати фонди, стипендії, дотації і пожертви, звільнені від податку.

Грошові та видавничі справи

Канадійське НТШ розпоряджає дуже малими грошовими засобами, що складаються головно з членських внесків та принагідних пожертв.

Пожертви і датки на Канадійське НТШ в 1959 році:

Проф. д-р Джордж Сімсон, Саскачеван — $5; д-р Теодор Тодосійчук, Ст. Аґат де Монт, Онт. — $5; ЛВУ, СУМ, УКр. Кат, Парохія, Велланд з Шевченківського концерту — $20; Укр. Кред. Спілка при церкві Божої Матері Неустаючої Помочі у Торонто — $100; Ексцеленція Митрополит Максим Германюк — $12; мгр. Василь Осадчук, Н. Маркет, Онт. — $9; проф. Сімсон, Саскачеван — $6; д-р Ватсон Кірконелл, Волфвілл, Н. Ш. — $10; УНСоюз Джерзі Сити — $100; ОДУМ, Торонто (з забави) — $40; Кредитова Спілка „Віра", Вінніпеґ — $25. Разом $332. На цьому місці Управа К НТШ висловлює жертводавцям сердечне Спасибіг.

Мимо цього, в часі існування Централі НТШ в Европі, Канадійське НТШ пожертвувало на її цілі коло двох тисяч долярів. Видано також три циклостилеві Бюлетені ч. 1 (1), ч. 2 (2) 17 і 32 сторінок під редакцією д-ра Івана Теслі, ч. 1 (3), стор. 81, за редацією д-ра Матея Гути. Опісля вийшов друком Бюлетень ч. 1 (4) з матеріялами з IV Наукової Конференції К НТШ, стор. 163, і Збірник Матеріялів з V Наукової Конференції К НТШ ч. 1 (5), 192 стор., обидва за редакцією д-ра Матея Гути. Наклад 400 примірників, які розіслано до членів, по бібліотеках і до братніх НТШ. Останньо появився як Бюлетень ч. 1 (6) коштом автора по-англійськи зміст великої праці проф. д-ра Євфима Сластененка: The Distribution of Freshwater Fishes in the Provinces and Main Water Basins of Canada.

Дальше видавання друком бюлетенів треба було часово припинити з огляду на інтенсивну збіркову акцію Европейського НТШ на канадійському терені на цілі УЕ, Европейського НТШ і удержання Сарсель у Франції. На це йдуть великі фонди, з чого К НТШ не дістає жадних відсотків і жадної частки.

Починаючи від свого Ювілейного Року, Управа Канадійського НТШ заплянувала відновити видавничу діяльність. Для утривалення українських здобутків в Канаді постановлено в першу чергу видати Збірник Канадознавства, що має в собі опрацьовані студії і публікації з історії українських імігрантів в окремих місцевостях Канади. Збірник готовий до друку, його зредагував д-р Матей Гута. Окрім цього плянується конечно видати менші розміром збірники з наукових праць і доповідей з тематики усіх Секцій Т-ва. На цю ціль потрібні фонди, за якими Канадійське НТШ звертається до патріотичного громадянства, установ і організацій. що розуміють вагу наукових публікацій для української спільноти.

В архіві К НТШ зложені наукові колекції, публікації, книжки й часописи від авторів і жертводавців. Під сучасну пору нараховує архів 4,000 чисел, ними завідує мгр. Іван Скрипчук. Управа К НТШ складає сердечну подяку усім жертводавцям і просить дальше присилати публікації та видання.

Степан Куропась

НІЩО НЕ ДІЄТЬСЯ БЕЗ ПРИЧИНИ!

Таке невинне фізичне правило має, звичайно, найбільше применення в науці фізики. Кожне потягнення, кожна акція спричинює ракцію. Тому треба бути обережному не лише фізикові, але навіть звичайному сірому смертельникові в українських організаціях чи установах, коли вони хочуть кинутися на нове поле винаходів чи плянів.

Фінансова українська спілка „Тройдент" від 1913 року до 1951-го — отже майже 40 років тюпцювала на місці. Називалася тоді „Запорожжя" — і не хотіла цього імени позбутися. Чому? Що скажуть люди? Що скажуть патріоти? Містилися в затишних мурах парафії св. Богородиці на Палайка вул. Їм там було добре, бо по перше там вони народилися, там їх традиція. Вийти з тих мурів не хотіли, бо ану ж хтось піднесе крик, що „Запорожжя" покинуло давні мури. „Запорожжя" за 40 літ — дійшло до пів мільйона долярів. Правда, було безробіття, депресія, були й інші лихоліття. Але проте Америка не пропала, ті самі нещастя мали і інші інституції, а проте росли і розвивалися. Чого ж бракувало „Запорожжю"? Бракувало доброго кошового! І такий по 40 роках знайшовся в особі уродженця Америки Петра Пуцила, голов. контролера УНСоюзу. Новий кошовийвий мав добру працю і стаж в міністерстві рільництва, він контролював молочарські кооперативи, і за 8 літ праці став експертом свого фаху.

Кидати працю і добру будучність та забезпечену старість. Йти на непевне, ану ж справа не піде, бо більшість захоче далі тупцювати. Відважитися на цей крок, може лише відважний чоловік. Проти волі рідної жінки (діти малі ще тоді голосу не мали), тестя і тещі Петро Пуцило покинув працю. Радився і мене, що робити. Мені шкода було молодого чоловіка, щоб не пропав у боротьбі за реформи в „Запорожжі". Але коли почув про його пляни і його певність успіху, повірив і я, що він не закопає пів мільйона, який мало тоді „Запорожжя".

Директори — союзовці „Трайденту" в Шикаґо. Стоять (зліва): Петро Шептяк, Михайло Мандзяк, Петро Пуцило, Г. Ґраф, Степан Куропась, В. Цєстевич.

Тому тепер, по 10 літах інтенсивної праці, коли „Трайдент" перейшов цифру 25 мільйонів, приємно є повірити фізиці, що ніщо не діється без причин.

Зайшли великі зміни в українській фінансовій інституції, що тепер має назву „Тризуб", або „Трайдент Сейвінгс енд Лови". І хоч плакали люди за „Запорожжям", що змінило ім'я, та хоч пропало „Запорожжя", то не пропала слава. У новому виді „Запорожжя" ожило. Новий модерний будинок, наріжна площа до паркування, механізація канцелярії, добірний персонал, дирекція, що кооперує, а вкінці фінансова політика, яку формує екзекутивний директор Петро Пуцило, людина з досвідом і далеким зором в будучність, от такі то причини, що 40-ліття півмільйонове „Запорожжя" здвигнули за 10 літ до 25 мільйонів.

А якби не було тих причин? Можна напевно ствердити, що не було б новітнього „Запорожжя", а було б старе, яке в модерну атомову добу не видержало би, а пропало б так, як пропало правдиве „Запорожжя", як нестало козаків і козацької доби, а інші дні настали. В дирекції „Трайденту" владу мають і члени УНСоюзу. З нагоди такого подивугідного зросту „Трайдента", що за останній лише рік зріс на 10 мільйонів, дирекція мала спільний обід в готелі Шерман. На цьому бенкеті - зборах спілки дир. Пуцило ствердив, що „Трайдент" погоджується з през. Айзенгавером, що 1960 рік буде найкращим роком теж і для нього. А будучність спілки піде нормальним шляхом, бо всякі труднощі вже давно минулися. З цієї нагоди на пам'ятку зробили знимку.

● **Д-р Роберт Мортімер,** єпископ Англіканської Церкви, заявив на з'їзді англійського Лікарського Товариства, що хоч Церква засуджує „вбивство з милосердя" нарівні з кожним злочином убивства, проте він уважає, що приписування лікарем ліків, що скорочують життя невиліковально хворому, не суперечить обов'язкові лікаря. Ця заява англіканського єпископа викликала в англійській пресі гостру контроверсію.

„Комуністи і надалі підбурюватимуть до війни" — твердить експерт від СССР

Ню Йорк. — Колишній директор Російського Інституту при Колумбійському університеті емеритований 68-річний професор Дж. Т. Робінсон заявив у пресовому інтерв'ю, що комуністи не припинили своєї підривної акції, хоч вони говорять про атомове роззброєння та про зменшення збройних сил великих держав. Крім цих двох цілей комуністи мають ще третю ціль, якої вони ніколи не забувають. Ця третя ціль комуністів — це: „Підбурювати до громадянських воєн, заохочувати до партизантки і перепачковувати зброю своїм комуністичним прихильникам, де тільки можна". Заохочені успіхом в Токіо, комуністи, як гадає професор Робінсон, вже „можливо в Москві і Пейпінгу пробують вирішувати, чи не варто б пробувати захопити владу в Японії, бо це їх головна і кінцева ціль". Проф Джеролд Т. Робінсон студіював в СССР впродовж кількох років, він був там в 1920, 1937 і 1958 роках. На його думку московський нарід не дбає про те, щоб поширювати комунізм у світі, але він є витренований в тому, щоб слухати своїх провідників, і він буде їх слухати. Проф. Робінсон не захоплений Хрущовим, коли він минулого року був у ЗДА, бо це був тільки хвилевий відступ СССР, який ніколи не відступає від своєї основної цілі — завоювати для комунізму весь світ.

● **В Еспанії** зріє рух у користь привернення королівського престолу Дон Хуанові, синові останнього короля Альфонса XIII. М. і., за Дон Хуаном заявився університет в Мадриді, який має 25,000 студентів. В усіх еспанських університетах є 70,000 студентів. Професура Мадридського університету вважає, що після уступлення голови еспанської держави ген. Франка, повинна прийти конституційна монархія.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У дописі Д. Ервеса про „Науковий З'їзд Українських Лікарів", надрукованому в „Свободі" з 22-го червня ц. р., між лікарями, що їх наділено почесними грамотами, помилково пропущено ім'я д-ра Ярослава Восвідки, бувшого голови СХС в Німеччині, довголітнього голови УЛТА та бувшого редактора „Лікарського Вісника", якому признано почесну грамоту „за цінну працю для розбудови УЛТА".

У тому самому дописі д-р Р. Сочинського помилково названо „новообраним" головою УЛТА, хоч він на ділі є „головою - елект".

● **Конрад Аденауер,** 84-літній канцлер Західньої Німеччини, вернувся з одноміцячного відпочинку, що його провів над озером Комо в північній Італії, до Бонну і переводить знову, як звичайно, по 13 годин за щоденною працею в канцлерському палаці. Він займається тепер одинаково плянуванням дальшої політики супроти Совєтів, як і приготуваннями до виборів в Західній Німеччині, що відбудуться в 1961 році. Загально думають в Німеччині, що щойно після отих виборів Аденауер перейде у стан спочинку, але тепер ніхто не зважується про це з ним говорити.

Свято Героїнь в Міннеаполісі, Мінн.

До удатних імпрез цього року, які відбулися в Твін Сіті (Ст. Пол, Міннеаполіс), Міннесота, треба зачислити й останню „Свято Українських Жінок Героїнь". Це свято улаштував 15-ий Відділ Українського Золового Хреста в Твін Сіті.

На сторінках „Свободи" були не раз згадки про працю Ст. Пол - Міннеапольського Відділу УЗХ, були подрібно подавані числа розісланих грошових допомог, які сумаричною висотою досягли тисячі долярів. Праця членкинь УЗХ тиха, без шуму і реклями, але послідовна. З одної сторони матеріяльна допомога потребуючим, головно в Европі, з другої сторони виховна ділянка, чи то як учительок у суботніх українських школах, чи як виховательок на дитячих оселях, це ціль і зміст їх праці. Часом виступає УЗХ перед громадянством з імпрезами і тоді видко громадно тих, які тихо в буднях виконують прийняті на себе завдання.

Програма свята „Українських Жінок Героїнь" була різнородна. Свято відкрила голова місцевого Відділу УЗХ п-ні Дарія Янович. Потім були реферати п-ні Евгенії Коцюби і проф. Олександри Костюк. Вони познайомили присутніх з ціллю свята. П-ні Е. Коцюба говорила загально про українську жінку героїню від найдавніших часів аж до останніх, підчеркуючи, що українська жінка вміла не тільки з болем серця, але і з геройською усмішкою на устах виряджати своїх синів, чи мужів у святий бій за батьківщину. Вона сама боролася поруч чоловіків, з ними терпіла, зносила переслідування й гинула .

Проф. О. Костюк говорила про геройство жінок в Кінґірі. Перебіг страйків у таборі праці, а потім трагічну масову смерть змалювала вона присутнім на підставі зізнань зложених перед Об'єднаними Націями угорським лікарем Федором Варконім, який був в'язнем у тому самому таборі і був наочним свідком трагедії. Глибока змістом доповідь, багата в невідомі досі подробиці, подана в гарній формі, перенесла присутніх думкою в далекі пустині Караґанди. Коли вона говорила майже зі сльозами в очах про останню сцену трагедії, коли збідовані, виголоджені жінки різного віку рушили проти танків у надії, що здержать їх, падали й гинули толочені залізними танковими гусеницями, здавалося, що ціла заля заридає.

Проф. Костюк, виступаючи ще раз у передостанній точці програми з власним віршом „Героїня сірих буднів", доповнила свою доповідь. Українська жінка багато осягнула в цьому модерному робітничому краю. Вона одержала право на працю. І вона працює, працює всюди: і вдома і в фабриці, і в полі.

Були ще три інші декламації. 9-літня учениця Ірина Михайльонка, яка дуже добре декламує, виголосила „Вінок", Олександри Костюк, п-ні Ірина Денисюк — „Мати" Василя Онуфрієнка і п-ні Ольга Остапчук — „Відповідь" Олени Теліги.

Різноманітність ввела в програму свята інсценізація „Грішниці" Лесі Українки, вміло підготована п. Міленою Ґрінвальдт. На тлі гарних декорацій, роботи арт. маляра Михайла Михалевича, виступили п-ні Ольга Остапчук, передаючи думки поетки, п-а Роксана Денисюк в ролі „Грішниці" і п-на Оксана Мірза в ролі Монашки.

Перший раз почули ми декламації п-ні Ольги Остапчук. Її повний і сильний голос, добра передача змісту, зробили помітне враження.

У програму були вплетені і сольові точки. Панна Уляна Тисовська відіграла на піяні „Шум весни" Зінґінґа і „Гостинниця" Шумана. Панна Тисовська, хоч молоденька віком, має всього 14 літ, але виявляє музикальні здібності. Її гра, технічно добра, м'який удар, — це завдатки, які можуть їй запевнити, при дальшій пильній праці, місце між видатними піяністками.

Най кращою точкою мистецької частини програми був виступ відомої на нашому терені співачки п-ні Оксани Бринь. П-ні Бринь відспівала арію Насті з опери „Тарас Бульба" і „Колискову" Китастого до слів Лесі Українки.

Останній виступив жіночий хор під керівництвом п-ні Оксани Бринь. Понад 20 хористок в однакових строях (при піяні п. У. Тисовська) передавало в гарній мелодії, зложеній сучасним композитором Ігорем Білогрудом, ніжні й м'які слова Лесі Українки „Місяць яснесенький", а в другій пісні „Крізь бурі" звучала бадьорість — заклик до піддержання надії на краще будуче.

Український гимн, співаний усіми присутніми, закінчив це гарне свято.

Вдячність і признання належиться тим нашим організаціям, які, як от Український Золотий Хрест, улаштовують свята - роковини наших славних історичних подій, чи вшановують пам'ять героїв - героїнь.

Присутні на цих святах пригадують собі нашу історію, переживають радощі, чи прикрощі нашого минулого та на довгий час добувають сил до праці для власної громади і поневоленої Батьківщини. — Присутніх на залі 100 осіб.

Н. Ч.

ГОРДІСТЬ СВОЄЇ РОДИНИ

Гелен М. Горінь

Гелен М. Горінь, дочка Івана і Катерини Горінь з Алкарти, Індіяна, закінчила з найвищим відзначенням середню школу та була прийнята до університету у Вест Лафаєт, де продовжуватиме свої студії. Гелен свідома свого українського походження та приносить честь свому українському імені, ставши гордістю своїх батьків, своєї бабуні Анни Горінь, п. Оршуляків та усіх, що її знають.

М. О.

Короткі Вістки

● **У протоці Формози** настав повний спокій: китайські комуністи перестали бомбардувати Квімой, проти якого, на знак демонстрації проти відвідин Айзенгавера на Формозі, випустили були від п'ятниці до неділі минулого тижня 174,000 гарматніх стрілен. На Квімою живе 42,000 китайських рибалок, близько 100,000 вояків Вільного Китаю і — 15 американських старшин та вояків.

● **Синґман Рі**, колишній старенький президент Південної Кореї, який від кінця травня ц. р. переїхав на постійне на Гаваї, займається найбільше — риболовлею. Він часто заходить до корейської християнської церкви, яку з гуртом інших колишніх корейських політичних еміґрантів заснував був 40 років тому.

Рекомендують навчання чужих мов від 3-ої кляси публічної школи

Ню Йорк. — Товариство Учителів Модерних Мов і Крайове Виховне Товариство виготовили звіт, в якому рекомендують, щоб навчання чужих мов починалося вже в третій клясі публічної школи і пізніше, щоб воно продовжувалося впродовж 10 років для тих учнів, які бажають студіювати в академічних школах (коледжах і університетах). Одночасно рекомендується, щоб змінити теперішній спосіб навчання чужих мов в школі, де звертається увагу на граматику і переклади, а навчати модерних мов безпосередньо методою конверзації — розмов. В цьому звіті говориться про те, що учні в третій клясі народної школи можуть навчитися такої вимови, яку має учитель даної мови, це значить опанувати так поправно вимову, як це дістьси при навчанні рідної мови. Вже в 10-му році життя ця здібність в дітей починає зменшуватися, і вони в старшому віці не можуть належно опанувати вимови чужої мови. Здібні учні повинні навчатися ще й третьої мови, можливо, латини в середніх школах (гайскулах). В середніх школах навчання чужої мови повинно тривати чотири роки.

Науковець відмовляється назвати інших вчених — противників атомової зброї

Вашингтон. — Американський видатний хемік і лавреат нагороди Нобля д-р Лінус Павлінґ, покликаний перед сенатську підкомісію для справ державної безпеки, відмовився назвати прізвища інших американських науковців, які разом з ним підписали петицію проти відбування спроб з нуклеарною зброєю. Д-р Павлінґ, який працює в Каліфорнійському Інституті Технології, був переслуханий в справі комуністичної активности проти здійснюваного у ЗДА атомового зброєння. Відмовляючися назвати прізвища інших вчених, які підтримали комуністичну протиатомову акцію, д-р Павлінґ — не зважаючи на запевнення комісії, що ні йому ні їм не загрожує ніяке переслідування, заявив, що... совість не дозволяє йому викрити прізвищ тих противників спроб з нуклеарною зброєю, які ділили із „шляхотних спонук" і які є „ідеалістичними борцями" за справу миру.

КАТАЛОГ книжок Книгарні „Свободи"

83 GRAND STEET — JERSEY CITY 3, N. J.

Належність за книжки просимо слати тільки чеками або поштовими переказами.

ПРОСИМО ПЕРЕХОВУВАТИ НАШ КАТАЛОГ.

(3)

Савицька І.: Золоті дзвіночки — казки для дітей	2.00
Самчук У.: Чого не гоїть огонь	3.75
Марія — хроніка одного життя	2.00
Темнота, роман	4.00
Сацюк О.: Смертоносці — оповідання на тлі пережитого	1.00
Сенько Г.: Штани латані у клітку	0.40
Народні приповідки — частівки	0.40
Підсовєтські анекдоти	1.00
Сергієнко М.: У кігтях тиранів	1.00
Січинський В.: Історія українського мистецтва ч. I	6.00
ч. II	3.00
Український тризуб	1.00
Чужинці про Україну	1.00
Онацький Є.: Завзяття чи спокуса самовиправдання?	1.50
У Вавилонському полоні (спомини)	0.75
Славутич Яр: Донька без імени — поема	0.35
Смолій І.: Манекени	1.50
Стахів М.: Перша совєтська республіка в Україні. Нарис історії агресії та конституційного розвитку совєтської влади підчас першої частинної окупації України	1.25
Друга совєтська республіка в Україні. Нарис історії агресії та конституційного розвитку совєтської влади підчас другої частинної окупації України	2.40
Сурма — великий збірник українських пісень	5.00
Стасюк П.: У новому світі (спомини бизнесмена) бр.	1.50
опр.	2.00
Стоцький Д.: Потолочені хліба (оповідання, Австралія)	0.50
Тарнавський О.: Мости, поезії	1.25
Життя — вінок сонетів	1.25
Тесля І.: Географія України	3.00
Тис Ю.: Рейд у невідоме	1.80
Тобілевич С.: Рідні гості (спогади про УСС на Україні)	0.50
Удовиченко О.: Україна в війні за державність	4.00
Українка Л.: Твори, Повне видання, 12 томів	30.00
Український лісницький альманах	3.50
Филипович П.: Українська стихія в творчості Гоголя	0.50
Франко І.: Вибір із творів бр. 3.00 опр.	3.50
Хортиця М.: Велика гра	0.90
Храплива Л.: Вітер з України	2.00
Храплива Л.: У темряві	1.00
Цибульський Б.: Шляхами козацької слави	1.00
Цуканова М.: Шовкова рукавичка, оповідання	0.30
Ліричні твори	0.70
Українське весілля (п'єса)	0.50
Чапленко В.: Чий злочин (п'єса)	0.75
Чапленко В.: Українська літературна мова	5.00
Зойка та ін. оповідання	1.50
Чикаленко Є.: Спогади — 1861-1907	3.50
Чижевський Д.: Історія української літератури — від початків до доби реалізму	5.50
Чуковський А.: Доктор Айболить	0.75
Шах Ст.: Львів — місто моєї молодости, 3 томи	3.75
Шкварко І.: Проклинаю	0.80
Шлемкевич М.: Загублена українська людина	1.75
Галичанство	1.50
Шлемкевич М.: Верхи життя і творчости (промови — доповіди	1.50
Шуварська-Шумилович І.: Співуче світло — поезії	1.50
Шумовський Ю.: Під гарячим сонцем Африки	2.00
Щербак М.: Багаття — збірка поезій	0.75
Щоденник нац. героя Селепка Лавочки, гумор. повість про 1-шу Дивізію „Галичина"	1.00
Юриняк А.: Літературний твір і його автор	3.00
Юриняк Ю.: На далеких шляхах, п'єса	0.75
Яворівський Є.: Казка дітям невелика про курчатко й про шуліку	0.75
Яковлев А.: Договір Богдана Хмельницького з Москвою	2.00
Яновський Ю.: Майстер корабля — роман бр. 2.00 опр.	3.00
Ярославин С.: Визвольна боротьба на зах. укр. землях 1918-1923	3.00
Ярославська Д.: Її Нью Йорк (скорочена повість)	2.00
Ярославська Д.: Поміж берегами, повість	2.00
В обіймах Мельпомени — роман	2.00

BOOKS IN THE ENGLISH LANGUAGE:

Beauplan G.: A Description of Ukraine	3.00
Chamberlin: Ukraine: A Submerged Nation	1.75
Cundy P.: Ivan Franko	4.50
Dushnyck W.: In Quest of Freedom, 1918-1958	1.00
Franko I.: Moses	0.50
500 Ukrainian Martyred Women, edited by Stephania Halychyn paper 2.00, cloth	2.50
Hryshko V.: Experience with Russia paper 2.00, cloth	3.00
Life in America. A handbook for newcomers to the U.S.	0.50
Manning C. A.: Taras Shevchenko, Poet of Ukraine	2.50
Twentieth Century Ukraine	3.50
Ukraine Under the Soviets	3.50
Hetman of Ukraine Ivan Mazepa	3.50
Mirchuk: Ukraine and Its People	3.00
Myshuha L.: Shevchenko and Women	0.50
Ukraine and American Democracy	0.50
Ostapchuk E., ed.: Folk Art of Carpatho-Ukraine	15.00
Prychodko N.: One of Fifteen Million	3.00
Shumeyko S.: Ukrainian National Movement	0.35
Slavutych Y.: Muse in Prison	1.00

Замовлення слати на адресу:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J. USA

● РОЗШУКИ ●

Анна Козак, з дому Курпіта пошукує КАТЕРИНУ ДЗЬОБА - ҐРИЦАК, що виїхала до Америки зі села Лукей, пов. Золочів, Зах. Україна. Прошу зголоситися на мою адресу:
Анна КОЗАК
452 So. 10th Street
Newark, N. J.

Пошукуємо МИХАЙЛА МІЛЬКОВИЧА, зі с. Соколова Воля, біля Ліська. Зголошення просимо слати на адресу ЗУАДКомітету:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
866 N. Seventh Street
Philadelphia 23, Pa.

Василь Матійчук пошукує свого вуйка, МИХАЙЛА БАБЮКА, сина Федора й Явдохи, із села Добротова, пов. Надвірна. Зголошення просимо слати на адресу ЗУАДКомітету:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
866 N. Seventh Street
Philadelphia 23, Pa.

ТАРЗАН, ч. 4176. Зловісна тінь.

Вкінці Тарзан знайшов глибоку скелясту яму...

Він обережно зліз вниз... Вниз, де було темно, а його переслідувачі горою пройшли мимо...

Та він не був сам... Дивна зловісна постать мовчки порушалася в тіні.